

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ คุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบในอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวจรรววรรณ มณีราช

ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.ดร.ศศิเพ็ญ พวงสายใจ

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รศ.พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวัดระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบและเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ กลุ่มตัวอย่างได้จากการคัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า และเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีบังเอิญ จากแรงงานนอกระบบในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มการผลิต กลุ่มการค้าและบริการ กลุ่มบริการขนส่ง และ กลุ่มกิจกรรมภาคครอบครัว ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถาม การวัดระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบเป็น การวัดในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพและด้านจิตใจ ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบใช้ สถิติ Chi-Square

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 41 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีบุตรเฉลี่ย 1 คน มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 58,684.31 บาทต่อเดือน รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยร้อยละ 53.66 ของรายได้ต่อเดือน มีภาระหนี้สินเฉลี่ยร้อยละ 5.58 ของรายได้ต่อเดือน มีเงินออมสะสมเฉลี่ย 152,736 บาท และส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง

การวัดระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วแรงงานนอกระบบมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง คือ โดยมีคุณภาพชีวิตดีที่สุดในด้านจิตใจและทัศนคติ รองลงมา

คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสุขภาพ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีในด้านจิตใจ คือ การมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือคนอื่น การมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อครอบครัวและสังคม และ การมีความรู้สึกพอเพียงและมีความสุขกับชีวิต การมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านสิ่งแวดล้อม คือ การมีสภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงานที่เหมาะสม การมีที่อยู่อาศัยที่คงทนถาวร และมีความรู้สึกว่าจะปลอดภัยเมื่ออยู่ภายในชุมชนหรือบริเวณโดยรอบ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านเศรษฐกิจ คือ การมีรายได้ที่พอเพียงกับรายจ่าย ไม่มีภาระหนี้สิน และมีที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินเป็นของตนเอง การมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านสังคม คือ การที่สามารถปรับทุกข์หรือปรึกษาปัญหากับคนรอบข้างได้ การมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานในระดับต่างๆ สามารถทำงานเป็นทีมได้ และการที่เคยช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือต้องการความช่วยเหลือ และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้านสุขภาพ คือ การบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการ มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และมีการทำประกัน

ผลการศึกษาในกลุ่มผู้มีคุณภาพชีวิตระดับสูง พบว่า จะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย สมรสแล้ว มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้มากกว่า 8,500 บาทต่อเดือน มีภาระหนี้สินไม่เกินร้อยละ 20 ของรายได้ มีที่อยู่อาศัยของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลางและระดับสูง พบว่า มีความแตกต่างกันในปัจจัยด้านสังคมและด้านสุขภาพ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Quality of Life of Informal Workers in Mueang District,
Chiang Mai Province

Author Ms. Jaruwan Maneeraj

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Assoc.Prof.Dr.Sasipen Phuangsaichai Advisor

Assoc.Prof.Pornthip Thiantheerawit Co-advisor

ABSTRACT

The purposes of this study were to measured quality of life levels and to analyzed factors affecting the quality of life of informal workers. The samples were selected using quota sampling and accidental sampling from 400 informal workers in Mueang district, Chiang Mai province. The workers were divided into 4 occupational classes i.e. production, trade and service, transport, and family activities. Data were collected by interviewing using questionnaires. Level of life quality of informal workers was measured in the aspect of economics, social, environment, health, and mental. Factors affecting the quality of life were analyzed using Chi-square test statistics.

The results found that majority of informal workers were female, average age of 41 year olds, married, average of one child in household, 4 people of average member in household, hold bachelor's degree, average income of 58,684.31 baht per month, average expense for 53.66% of income, average dept of 5.58% of income, average saving 152,736 baht, and they had the residence their own.

Measurement the quality of life of informal workers was observed that average of the informal workers had the moderate quality of life with the highest quality of life in the aspects of mental and attitude, followed by the aspects of environmental, economics, social, and health, respectively. The good quality of life in mental aspect were ready to help the others, feeling oneself was valued to family and social, and feeling self-sufficient and happy in their life. The good quality of life in environmental aspect was appropriate of workplace environment, and safety feeling when live in the community or surrounding areas. The good quality of life in economic aspect was sufficient income for expense, no dept, and own resident. The good quality of life in social aspect were good relationship with the colleagues and neighbor, they team work. The good quality of life in health aspect were eating nutritious food according to principle of nutrition, exercise regularly and having the insurance.

Results of the informal workers who had the high level of quality of life were female more than male, married, 31-40 year olds, hold bachelor's degree, income more than 8,500 baht per month, dept not exceeded 20% of income and own resident. Comparison between the informal workers who had moderate level and high level of quality of life, it was found that they were different in the factors of social and health.